

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Sahin Tóth Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Hubert Mária ügyvéd által képviselt alperes ellen fuvardíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. november 30. napján kelt 8.G.40.251/2010/13. számú ítélete ellen az alperes részéről 14. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... 2009. június 24-én árut rendelt az alperestől; az ennek alapján 2009. július 15-én - 2009. július 27-i fizetési határidővel - kiállított áruszámlán az EXW ... paritás került feltüntetésre.

A megrendelt árut az alperes a fenti áruszámlával együtt a saját telephelyén 2009. július 15-én ...ba történő fuvarozásra átadta a felperesnek; a ... sorszámu nyomtatványon adott megrendelés szerint a felperes 389 kg súlyú árut vett át fuvarozásra azzal, hogy a „címzett fizet”.

A fuvarozásra átvett árut a felperes - légi úton történő fuvarozást követően - rendben kiszolgáltatta a ... címzett részére, akit nyilatkoztatott arról, hogy a

fuvardíjat mint költséget vállalja-e; a címzett 2009. július 20-i válaszlevelében közölte, hogy a költségeket nem vállalja, ezért a felperes 2009. július 24-én 2009. augusztus 13-i esedékességgel 1.081.333 forintos - fuvardíjat és üzemanyag pótdíjat tartalmazó - számlát állított ki az alperes felé.

A fenti számlát az alperes 2009. augusztus 17-én kelt levelével visszaküldte azzal, hogy a fuvar a vevő kérésére, az ő ügyfélszámára hivatkozással lett megrendelve, így a számla vélhetően tévesen került kiállításra.

A felperes 2009. november 17-én kelt levelében teljesítésre szólította fel az alperest, eredménytelenül; 2009. december 21-én fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő; az eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes a keresetében 1.081.333 forint fuvardíj és annak 2009. augusztus 14-től a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy közöttük légi úton történő áru fuvarozásra szerződés jött létre, ezt támasztja alá a fuvarlevél, valamint az, hogy részére az árut az alperes fuvarozásra átadta. Állítása szerint szerződésszerűen teljesített, az árut a címzettnek rendben, igazoltan kiszolgáltatta, annak figyelembevételével, hogy a megállapodásuk utánvét alkalmazására nem vonatkozott. A címzett a költségvállalástól elzárkózott, így függetlenül attól, hogy a megrendelésen a „címzett fizet” megjelölés szerepelt, az általános szerződési feltételek 19.1. pontja szerint beállt az alperes díjfizetési kötelezettsége, utóbbi a Ptk. 499. § (1) bekezdésében foglaltakból is következik. Állította a felperes, hogy a díjigényét a hatályos nemzetközi díjtáblázata alapján kalkulálta, számítását a 2010. szeptember 15-én beérkezett előkészítő iratában részletezte.

Az alperes érdemi ellenkérelmében jogalap hiányában a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a ... megrendelése alapján került sor az áru fuvarozásra történő átadására, a megrendelésen szereplő alperesi alkalmazotti aláírás ennek tényét és nem a jogviszony létrejöttét igazolja, fuvarozási szerződés hiányában megalapozatlan a felperes általános szerződési feltételek alkalmazására vonatkozó okfejtése. Előadta, hogy a ...-val EXW ... paritással kötött szállítási szerződést, a felperest a vevő jelölte ki és a fuvardíjat is vállalta teljesíteni, erről a felperesnek tudomása volt, tekintve, hogy az áruval együtt a kísérszámlát is átvette, melyen kifejezetten szerepelt ezen paritás. Utóbbi lényege, hogy az eladó a saját üzemében teljesít, az áru átadásától kezdve minden kárveszély a vevőre száll át, aki egyúttal minden költséget és kockázatot, így a fuvarköltséget is viseli. Nem vitatta, hogy a címzett részére a felperes az árut rendben kiszolgáltatta, ezt igazolja az erre vonatkozó nyilatkozata, mely álláspontja szerint az EXW paritás alkalmazását is alátámasztja. Ugyanakkor a fenti megállapodásuk ismerete okán érthetetlen, hogy a költségvállalásról őt a felperes miért nyilatkoztatta. Utalt arra is, hogy a fuvarköltség összege meghaladja a fuvarozandó áru számlaértékét, ez is azt támasztja alá, hogy EXW paritás alapján szerződtek.

Az elsőfokú bíróság 2010. november 30. napján kelt 8.G.40.251/2010/13. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 1.081.333 forintot és annak 2009. augusztus 14. napjától a kifizetésig számított késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt kamatát, valamint 132.380 perköltséget.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy a peres felek között a Montreali Egyezmény hatálya alá tartozó, a Ptk. 488. § (1) bekezdése szerinti légi fuvarozási szerződés jött létre; a fuvarlevélen szerepelt, hogy a küldemény szállítása a feladói példány hátoldalán található fuvarozási feltételek szerint történik, így az okirat aláírásával az alperes a Ptk. 506. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerint a fuvarozási feltételeket elfogadta.

A Ptk. 506. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Ptk. 497. § (3) bekezdése nem volt irányadó, tekintve, hogy utánvétnben a felek nem állapodtak meg, így a felperes az árut a címzettnek kiszolgáltathatta, függetlenül attól, hogy a címzett nem vállalta a fuvarozási költségek megfizetését. A fuvarozási feltételek 19.1. pontja szerint a feladó arra az esetre, ha a címzett megtagadja a fuvardíj kifizetését, kötelezettséget vállalt a fuvardíj megfizetésére, így a Ptk. 499. § (1) bekezdése szerint a fuvardíjat megfizetni tartozik. Utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a BH 1996.51 számú eseti döntés értelmében, ha a címzett a fuvardíj megfizetésére vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, a fuvarozó nem zárható el attól, hogy az őt megillető díjat a vele szerződéses jogviszonyt létesítő féltől követelje, ebből következően az alperes tartozik helytállni a fuvardíjfizetésre kötelezettként megjelölt címzett mulasztásáért. Azzal ugyanis, hogy a felperes a fuvarozási szerződésben a címzettet mint költségviselőt megjelölte, külön megállapodás hiányában nem zárta ki a fuvardíj-fizetési kötelezettség tekintetében a saját helytállását. Tekintve, hogy a perben adat ezen külön megállapodásra nem merült fel és utánvétnben nem állapodtak meg, a felperes keresete megalapozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte.

Fenntartotta azon védekezését, hogy a felperessel fuvarozási szerződést nem kötött, a felperest megrendelője, a ... jelölte ki fuvarozóként még évekkel ezelőtt, így ezen társaság és a felperes között állt fenn fuvarozási jogviszony. Az alperes feladata arra korlátozódott, hogy a telephelyén a szállítandó árut átadja a megrendelő megbízottjának, azaz a felperesnek, tekintve, hogy a vevő és közte EXW paritással jöttek létre a szállítási szerződések. Erről a felperes is tudomással bírt az áruszámlából, másrészt a fuvarlevélen is fel volt tüntetve, hogy a címzett a díjfizető. Fuvarozási szerződés létrejötte hiányában alaptalan a felperes általános szerződési feltételeire hivatkozás, továbbá állította, hogy az árut anélkül vette át, hogy a felperes a rendelkezésére bocsátotta volna a szerződési feltételeit, emellett a fuvarlevél hátoldalán lévő tájékoztatás egyrészt olvashatatlan, másrészt az árut kiadó raktáros azt elolvasás után sem tudta volna értelmezni. Hivatkozott arra is, hogy annak több pontja, így a 3., 19.1. pontja a felperes részére előnyt biztosít, valamint ellentétben áll az ... előírásaival is. Az EXW paritásból következően a teljesítés helye a gyártó telephelye, és a vevő visel minden költséget és kockázatot, így értelemszerűen a fuvarköltséget is. A ... az alperes megkeresésére akként

nyilatkozott, hogy az árufuvarozás rendben, ezen paritás alapján megtörtént, így érthetetlen az a felperesi előadás, miszerint felszólításra a ... a fuvar költség kifizetését megtagadó választ adott volna. Jelen esetben a fuvar költség átvállalása szóba sem jöhet, a ... EXW paritás alapján szerződött, az alperes ennek megfelelően teljesített, és ezen paritást a vevője írásban megerősítette.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében, helyes indokai alapján, az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a fuvarozási szerződés létrejöttét, a becsatolt okirati bizonyítékok alapján helyesen vont következtetést arra, a fuvarlevél szerepelt, hogy a küldemény szállítása a fuvarlevél feladói példányának hátoldalán olvasható fuvarozási feltételek szerint történik, valamint az alperes a fuvarlevél aláírásával elfogadta azok alkalmazását. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy utánvétben nem állapodtak meg, így a felperes szerződésszerűen és jogszerűen járt el, amikor a küldeményt a címzettnek kiszolgáltatta, ez a körülmény egyébként sem volt vitás. A címzett a fuvar díj kifizetését megtagadta, ezt a felperes okirattal igazolta, helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, abban az esetben, ha a fuvar díj megfizetésére vonatkozó kötelezettségének a címzett nem tesz eleget, a fuvarozó nem zárható el attól, hogy az őt megillető díjat a vele szerződéses jogviszonyt létesítő féltől követelje, mely az alperes.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő értékelésével, helytállóan állapította meg, hogy a peres felek között árufuvarozási szerződés jött létre, melyre - tekintve, hogy az árut légi úton, országhatáron túli rendeltetési helyre kellett eljuttatni - irányadó a Ptk. 506. § (1) bekezdésén keresztül az 1936. évi XXVIII. törvénnyel becikkelyezett, a Nemzetközi Légifuvarozásra vonatkozó, többször módosított 1929. évi Varsói Egyezmény, valamint a 2005. évi VII. törvénnyel becikkelyezett, a Montrealban, 1999. május 28-án kelt, a nemzetközi légifuvarozásra vonatkozó egyes jogszabályok egységesítéséről szóló Egyezmény.

A fenti Varsói és Montreali Egyezmény 11. cikk 1. pontja azonos jogi szabályozása szerint a légi-fuvarlevél vagy az áru átvételi elismervénye - főbizonyítékként, ellenkező bizonyíték hiányában - a szerződés megkötését, az áru átvételét és az abban említett fuvarozási feltételeket igazolja.

A perbeli áru légifuvarozásra történő alperesi átadását és annak felperesi átvételét kétségmentesen igazolta a becsatolt ... sorszámú nyomtatvány; a fenti jogszabályi rendelkezésből következően az alperest terhelte a védekezésében előadottak bizonyítása, így annak igazolása, hogy az okirat nem a szerződés megkötését

támasztja alá, illetőleg az abban említett fuvarozási feltételek nem irányadók; az alperes ezen kötelezettségének az alábbiak szerint nem tett eleget.

Az alperes védekezésében helytálló tartalommal meghivatkozott EXW (Ex Works) klauzula nemzetközi szállítási szerződéseknél szabályozza az eladó és a vevő jogait, szokvány és nem jogszabály, kizárólag akkor lép életbe, ha azt a szerződő felek elfogadják.

Ebből következően a hivatkozott klauzula az egymással nem vitásan, okirattal is igazoltan szállítási szerződést kötő ... és az alperes jogviszonyában bír relevanciával; a szokvány alkalmazásában történő megállapodásuk okán kerülhetett sor arra, hogy az alperes a perbeli árut „címzett fizet” utasítással adta át a felperesnek fuvarozásra.

A fenti utasítás azonban a peres felek közötti fuvarozási jogviszonyban nem minősül többnek, mint speciális számlázási utasításnak, melyre a ... elnevezésű blanketta (a továbbiakban: blanketta) 19.4. pontjában foglaltak irányadók, mely szerint: „Önök speciális számlázási utasítást adhatnak nekünk, vagy megállapodhatnak a küldemény címzettjével vagy más harmadik féllel, hogy az fizeti díjunkat és/vagy a küldeménnyel kapcsolatosan az oldalunkon felmerülő, illetve ránk kiszabott bármilyen vámot, adót, bírságot, vámbiztosítékot, értékbecslési díjat, költséget, pótdíjat és büntetést. Amennyiben a címzett vagy más harmadik fél megtagadja a fuvarozásért felszámított díjunk kifizetését, vagy a fenti költségeink megtérítését, Önök vállalják a fizetés megtagadásáról szóló értesítésünktől számított 7 napon belül ezen összegek kifizetését.”

A fenti szerződési rendelkezés utolsó fordulata szerinti feltétel teljesülését a felperes okirattal igazolta; csatolta a ... címzett fuvardíj kifizetésének megtagadására vonatkozó, 2009. július 20-án kelt írásbeli nyilatkozatát.

A fellebbezésben előadottakkal szemben ezen nyilatkozattétel jogszerűsége a ... és a felperes közötti szállítási jogviszonyban lenne vizsgálható, a peres felek közötti fuvarozási jogviszonyban kizárólag annak tartalma, a díjfizetés megtagadásának ténye bír jelentőséggel, utóbbi ugyanis megalapozza a felperes alperessel szembeni fuvardíj-igényét, figyelemmel arra is, hogy alaptalan az alperes általános szerződési feltételek alkalmazásának kizártságára vonatkozó fellebbezési érvelése is.

Az alábbiak szerint helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság a Ptk. 205/B. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi feltételek teljesülésére, arra hogy az alperes a felperes szerződéskötéskor hatályos blankettája alkalmazását elfogadta.

A Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.

Ezen jogszabályi rendelkezés szerint két feltételnek kell teljesülnie ahhoz, hogy az általános szerződési feltétel a szerződés részévé váljon; egyfelől az általános szerződési feltétel tartalma megismerhető kell, hogy legyen, másfelől a másik félnek azt el kell fogadnia.

A ... sorszámú nyomtatvány hátoldalán a felperes fent hivatkozott elnevezésű blankettája rövid változata szerepel, azonban tájékoztatást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy annak teljes változata a felperes - pontos címmel megjelölt - székhelyén, - pontosan megjelölt - honlapján, illetőleg kérésre a legközelebbi kirendeltségén hozzáférhető.

Ezen tájékoztatás - a fellebbezésben előadottakkal szemben - olvasható, a nyomtatvány aláírásából következően az alperes az abban foglaltakat tudomásul vette. Annak, hogy a nyomtatvány aláírójának az alperesnél raktárosi feladatköre volt és a szerződési feltételek értelmezése számára nehézséget okozott volna, az alperes érdekkörébe eső, fuvarozási jogviszony létrejöttét nem érintő körülmény - figyelemmel a Ptk. 220. § (1), (2) bekezdésében foglaltakra -, arra pedig, hogy annak 3., 19.1. pontja a felperes részére előnyt biztosít, az alperes ugyancsak kizárólag a fellebbezésében hivatkozott, arra kifejezett jogot nem alapított, a szerződés megtámadására vonatkozó, konkrét jognyilatkozatot nem tett, így az ekörbeni fellebbezési okfejtése nem foghat helyt.

Mindezért az elsőfokú bíróság helytállóan adott helyt - a 2010. szeptember 15-i előkészítő iratban részletezett számítás szerint - összegében is megfelelő felperesi keresetnek; az alperes a fuvardíj összegére csupán annyiban tért ki, hogy az meghaladja az áru értékét, ezen körülmény azonban a fenti kifejtettek okán a jogvita elbírálása szempontjából ugyancsak nem bír jelentőséggel.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helytálló ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes jogorvoslati perkölsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alkalmazásával, mérlegeléssel bruttó 30.000 forint jogi képviselési díjban került megállapításra.

..., 2011. június 21.

. Bánki Horváth Mária s. k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,

Dr. Felker László s. k.,

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül

tisztviselő